

*Dopisy, které
nikdo nečetl*

IONA GREYOVÁ

Dopisy, které nikdo nečetl

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Iona Greyová

Dopisy, které nikdo nečetl – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

*Dopisy, které
nikdo nečetl*

Iona Greyová

FRAGMENT

Pro mé dcery

Prolog

Maine, únor 2011

Dům byl nejkrásnější za úsvitu.

Přesně takhle ho navrhl. Velká, široká okna se táhla od podlahy ke stropu a zrcadlila písek, oceán a širou, nekonečnou oblohu. Ráno bývá pláž liduprázdná a čistá jako stránka, na kterou se brzy запиše nový den. Východ slunce nad Atlantikem se podobal zázraku a on se pokaždé cítil poctěn, že může být jeho svědkem.

Neustále musel myslet na to, jak jiné všechno mohlo být.

V domě nebyly žádné záclony. Nic, co by bránilo výhledu. Bílé stěny odrážely odstíny světla: perleťově bílé nebo růžové jako vnitřek lastury nebo teple zlaté jako javorový sirup. V těchto dnech toho moc nenaspal. Chtěl být vzhůru, aby mohl na horizontu pozorovat pomalý východ slunce. Někdy na rameni ucítil ten známý dotek a náhle se probral.

Poručíku, je půl páté a vy dneska letíte...

Kruh se uzavíral. Prst putoval po zamlžené sklenici a pomalu kroužil nahoru, zpátky k bodu, kde všechno začalo. Vzpomínky ho téměř neopouštěly. Měly jasnou barvu a hlasy byly jako živé. Úsvity před mnoha lety. Vůně benzinu a horkého kovu. Žalostné, primitivní předení motorů během letu a červená čára na mapě.

Pánové, dnešním cílem je...

Je to tak dávno. Skoro celý lidský život. Je to minulost, ale zdá se, že ještě neskončila. Stuha za jeho oknem se táhla přes oceán ke vzdálenému horizontu. Do Anglie.

Na nočním stolku, mezi lahvičkami s léky a sterilními jehlami, ležel dopis. Známa adresa mu připomínala báseň. Píseň lásky. S jeho napsáním čekal příliš dlouho. Dlouhá léta se snažil smířit se stavem věcí a nemyslet na to, jaké to mohlo být. Ale jak se jeho dny krátily a síl ubývalo, zjistil, že se mu to nepovede.

Teď mu záleželo jen na dávných událostech. Byly jako skály odhalené odlivem. Proto ten dopis napsal a teď se nemohl dočkat chvíle, kdy se vydá na svou cestu do minulosti.

Londýn, únor 2011

Je to krásná část Londýna. Solidní. Bohatá. Obchody, které lemují ulici v centru čtvrti, jsou zavřené, ale je zřejmé, že patří k těm lepším. A také tu jsou restaurace, mnoho restaurací. Jejich výlohy jsou osvětlené jako televizní obrazovky a ukazují lidi uvnitř. Lidi, kteří jsou příliš dobře vychovaní, než aby se otáčeli a zírali na dívku, která běží po ulici.

Není to běh pro zdraví ve funkčním oblečení, se sluchátky na uších a soustředěným výrazem. Její běh je zmatený a zoufalý. Krátká sukně se jí vykasala až ke kalhotkám a bosé nohy rozstříkovaly špinavé louže na chodníku. Boty odhodila, jakmile vyběhla z lokálu, protože věděla, že by se v nich daleko nedostala. S vysokou platformou a jehlovými podpatky připomínaly španělské mučicí botičky jedenadvacátého století.

Na rohu se zastavila a zaváhala. Hrud' se jí prudce zvedala. Proti sobě uviděla řadu obchodů a vedle nich úzkou uličku, za sebou uslyšela dunivou ozvěnu rychlých kroků. Znovu se rozběhla, aby se schovala ve tmě. Najednou se ocitla na dvorku s popelnicemi. Nad hlavou jí explodovala bezpečnostní světla a zaleskla se na rozbitém

skle a rozježených keřích vedle vysokých dřevěných vrat. Jakmile jimi prošla, šklubla sebou a málem vykřikla. Pevný asfalt pod nohama se změnil na řídké bahno, které prosakovalo skrz roztrhané punčochy. Vepředu zahlédla záblesk pouličních lamp a to ji přinutilo, aby pokračovala v běhu. Protáhla se křovím a vynořila se v úzké uličce.

Na jedné straně se tyčily garáže a zadní trakty domů, na druhé prosté domky s rovnou střechou. Plížila se kolem nich a srdce jí pod žebry divoce bušilo. Jestli ji bude sledovat až sem, nemá se kam schovat. Kolem nebyla živá duše. Za zataženými závěsy tlumeně zářila okna, která připomínala podřimující oči. Na okamžik ji napadlo, že zaklepe na dveře některého z těch malých domků a vydá se na milost lidem uvnitř, ale pak si uvědomila, jak vypadá, v krátkých přílehavých šatech a s líčením určeným pro pódium, a okamžitě nápad zavrhl.

Poslední domek se utápěl ve tmě. Když přišla blíž, zjistila, že zahrada je zarostlá a neupravená, na cestičce před oprýskanými dveřmi roste plevel a po stranách křoví. Její pozornost upoutalo špinavé sklo ve slepých černých oknech.

Znovu uslyšela dupot chodidel, který se přibližoval. Co když s sebou vzal i ostatní, aby mu ji pomohli najít? Co když přijdou z druhé strany, obklíčí ji a jí se nepodaří uniknout? Na chvíli ztuhla, ale pak její tělo zaplavil horký, bodavý adrenalin a přinutil ji k pohybu. Neměla kam utéct, a proto na konci domu vklouzla mezi zeď a husté listoví. Strach ji nutil, aby postupovala dopředu, zakopávala o větve a ucpávala si nos před neznámým zemitým pachem. Z křoví těsně u jejích nohou něco vyběhlo a ona cítila, jak se jí o hleň otřela hrubá srst. Lekla se a uskočila. Při dopadu si zvrtila kotník a celou nohou jí projela ostrá bolest.

Posadila se na vlhkou zem a kotník pevně stiskla, jako kdyby mohla vrátit bolest tam, odkud přišla. Vytryskly jí slzy, ale vtom před domem uslyšela kroky a zlostný výkřik. Zatnula zuby. Představila si Dodge, jak stojí pod pouliční lampou, ruce má vbok, otáčí se a hledá ji, na tváři má svůj obvyklý bojovný výraz. Pokaždé, když mu něco zkřížilo plány, vysunul čelist a přimhouřil oči.

Zadržela dech a napjatě poslouchala. Vteřiny se donekonečna natahovaly, ale nakonec zaslechla zvuk vzdalujících se kroků. Prudce vydechla úlevou a bezvládně se opřela o kolena.

V kapse jí zašustily peníze. Padesát liber. Vzala si jen svůj podíl, nic z toho, co náleželo ostatním, ale jemu se to nelíbilo. On zajišťoval vystoupení, on inkasoval peníze. Ruka jí vklouzla do kapsy a dotkla se hladkých, ošoupaných bankovek. Celým jejím tělem jí projel slabý nával triumfu.

✱

Nikdy dřív se do žádného domu nevloupala, a proto ji překvapilo, jak to je snadné.

Nejtěžší bylo prolézt křovím a dostat se přes trnité výhonky ostružin a pálivé kopřivy. V kotníku jí škubalo a pálilo. Sklo u zadního vchodu prasklo jako ledová krusta na louži. Na druhé straně dveří nahmatala v zámku klíč.

Ocitla se v malé kuchyni s nízkým stropem. Páchlo to tam zatuchlinou, jako kdyby se tam léta nevětralo. Pomalu se rozhlížela a hledala známky života. Kytka na okně měla uschlé, zkroucené listy, ale na plynovém sporáku stála konvice a pod policí na zdi visela na háčcích řada hrnků, jako kdyby měl obyvatel domu každou chvíli přijít, aby si připravil šálek čaje. Otrásla se a chloupky vzadu na krku se jí zjezily.

„Haló?“

Snažila se mluvit nahlas a s jistotou, kterou však vůbec necítila. Její hlas byl hluboký, skoro komický.

„Haló, je tady někdo?“

Odpovědělo jí ticho. Najednou si vzpomněla, že má v kapse u bundy levnou plastovou baterku. Zlatý kruh světla byl malý, ale stačil na to, aby odhalil krémově bílé obklady na zdech, kalendář s obrázkem hradu, pod kterým bylo datum červenec 2009, a staromódní kredenc se skleněnými dvířky. Nemotorně popošla dopředu. Nohou jí projela ostrá bolest a musela se opřít o zárubeň dveří. Pod oknem vedlejší místnosti objevil úzký paprsek světla stůl a servírovací stolek, na kterém byl pro neviditelné návštěvníky vystavený porcelán. Z úzké chodbičky vedly nahoru schody. Zastavila se. Zadívala se do tmy nad nimi a znovu zavolala. Tentokrát potichu, jako když volá na kamarádku.

„Haló? Je někdo doma?“

Znovu jí odpovědělo ticho. Shora k ní zavanula nepatrná vůně staromódního parfému, jako kdyby rozvířila po mnoho let nehybný vzduch. Měla by jít nahoru, aby zjistila, jestli tam někdo není, ale zabránil jí v tom bolavý kotník a pocit absolutního ticha.

Dobelhala se do předního pokoje a zhasla baterku. Nechtěla riskovat, že venku někdo zahlédne její záři. Na okně visely napůl zatažené závěsy, ale světlo z pouliční lampy, které mezerou mezi nimi pronikalo, stačilo, aby rozeznala prosezenou neforemnou pohovku přiraženou ke zdi a na ní deku sešitou z háčkovaných, křiklavě barevných čtverců. Zvědavě vyhlédla z okna. Chtěla zjistit, jestli tam není Dodge, ale světlo kolem pouliční lampy bylo klidné a neporušené. Sesunula se do křesla a její dech se zklidnil.

Bylo jasné, že dům patří starší osobě. Televize byla obrovská a směšně staromódní, před zabeđeným krbem stála elektrická ka-

mínka. U vchodových dveří ležela velká hromada pošty podobná navátému listí.

Dobelhala se zpátky do kuchyně a otočila kohoutkem u dřezu. Chvilí nechal vodu protékat skrz řinčící trubky, než pod ni nastavila dlaně a napila se. Ráda by věděla, kdo je majitelem domu a co se s ním stalo. Jestli odešel do domova důchodců, nebo zemřel. Ale když někdo umře, nemusí se jeho dům vyklidit? Přesně tak to bylo s babičkou. Týden po pohřbu někdo zabalil všechno oblečení, obrázky, talíře i květiny, babiččinu sbírku porcelánových prasátek i úlomky Jessina nešťastného dětství, aby radnice mohla připravit dům pro nového nájemce.

Na kůži cítila vlhkou tmou. Pod bundou z umělé kůže jí na pažích naskočila husí kůže. Co když majitel zemřel, a zatím ho nikdo nenašel? Jakýsi morbidní instinkt vyvolaný tmou ji přinutil, aby si představila tělo, které hnije v posteli o patro výš. Rychle však zvítězil zdravý rozum a ona tuto představu zapudila. Ostatně, co by jí nějaký mrtvý mohl udělat? Mrtvola ti nemůže ukradnout peníze nebo ti prsty sevřít krk tak pevně, že ti začnou před očima tančit hvězdičky.

Najednou se cítila k smrti unavená. Z kotníku jí vystřelovala pulzující bolest a celé tělo se chvělo vyčerpáním. Dobelhala se zpátky do pokoje, zhroutila se na pohovku a sevřela hlavu dlaněmi. Přemohla ji obludnost událostí poslední hodiny.

Kruci. Vloupala se do domu. Je sice prázdný a zanedbaný, ale i tak. Vloupání není totéž, jako když v obchodě na rohu štípneš pytlík s chipsy, protože nechceš, aby ti nadávali do žebráků kvůli tomu, že dostáváš ve škole obědy zadarmo. Tenhle přestupek je na úplně jiné úrovni.

Na druhé straně, podařilo se jí utéct. V žádném případě se nevrátí do bytu v Elephant and Castle, který sdílela společně s Dodgem. Nebude pokoušet jeho touhu, která ho přepadne pokaždé, když ji

přinutí obléknout si ty příšerné šaty a vyjít na jeviště, zatímco on sleduje její zpěv a opíjí se pivem. Dneska ne. Už nikdy. Až ji přestane bolet kotník, najde obchod charity a utratí část peněz za slušné oblečení. Teplé oblečení. Takové, co zahálí její tělo, místo aby ho nabíze-lo jako ve výloze obchodu s levným zbožím.

Otrásla se a lehla si. Nohu si položila na područku pohovky a za-bořila se do polštářů nasáklých cigaretovým kouřem. Ráda by věděla, kde teď Dodge je. Jestli to vzdal a vrátil se do jejich bytu, aby tam na ni počkal. Určitě si je jistý, že se nakonec objeví. Rád jí říkával, že se bez něj neobejde. Že potřebuje jeho kontakty, jeho smlouvy i jeho peníze. Kým by bez něj byla? Nikým. Holkou ze severu s hlasem jako tisíce dalších nevýrazných hvězdiček. S hlasem, který by nikdo nikdy neposlouchal, kdyby nebylo jeho.

Sundala háčkovanou deku z opěradla pohovky a zachumlala se do ní. Adrenalin z ní pomalu vyprchal a její tělo jí připadalo těžké a ze-sláblé. Uvědomila si, že ji nezajímá, kam šel, protože poprvé za šest měsíců pro ni není důležité, co si myslí, co cítí nebo co chce.

Neznámý dům ji přijal a vtáhl ji do svého ticha. Zvuky města od-tud byly daleko a hukot aut na vlhké ulici se změnil v tlumené vzde-chy připomínající vlny na vzdálené pláži. Pozorovala stíny a potichu si při tom broukala. Nechtěla rušit klid v domě. Melodie, která ji napadla, nepatřila k odrhovačkám, které večer zpívala na pódiu v baru. Vynořila se z minulosti. Ukolébavka, již jí zpívala babička, když byla malá. Většinu slov už zapomněla, ale melodie ji hledila svými známými konejšivými prsty a ona se už necítila tak osamělá.

Když se probudila, pronikalo dovnitř skrz tenké závěsy světlo. Prou-žek oblohy v mezeře mezi nimi připomínal vybělenou kost. Pokusila se změnit polohu a jejím kotníkem okamžitě projela ostrá bolest,

jako kdyby někdo čekal, až se pohne, a pak ji do něj praštil železnou palicí. Ztuhla a čekala, až bolest přejde.

Venku uslyšela nějaké zvuky. Nezřetelné hlasy z rádia, pak hudbu a dupot nohou na schodech. Posadila se, dala nohu na podlahu a zatlula zuby. V ledové koupelně se posadila na záchod a sundala roztrhané punčocháče, aby se podívala na kotník. Byl oteklý a celý fialový a nad špinavým chodidlem téměř k nepoznání.

Koupelna se nepýšila ničím tak moderním, jako je sprcha. Byla tu jen hluboká železná vana s rezavými skvrnami pod kohoutky a umyvadlo, nad kterým visela malá skříňka se zrcadlem. Otevřela ji, protože doufala, že v ní najde něco, co by jí mohlo pomoci. Poličky byly přeplněné krabičkami a lahvičkami, které by se hodily do muzea. Vybledlé cedulky nabízely záhadné léky z jiných časů; hořčičné mléko, živočišné uhlí, sirup proti kašli. A mezi tím vším ležela rtěnka ve zlatém pouzdře.

Vzala ji, chvíli ji otáčela mezi prsty, pak sundala víčko a vysunula obsah. Byla rudá. Jasně červená barva vlčích máků, poštovních schránek a dávných hvězd stříbrného plátna. Na konci rtěnky byla prohlubeň, která odpovídala tvaru rtů její majitelky. Představila si ji, ať to byl kdokoliv, jak stojí v koupelně s černobílými dlaždičkami. Starou ženu, která si nanáší tuto odvážnou barvu na rty před cestou do obchodu nebo na svoje večerní bingo. Ucítla nával obdivu i zvědavosti.

Na horní policice objevila zažloutlé obinadlo a balíček rozpustného aspirinu. Vzala je a odnesla do kuchyně. Z háčku sundala jeden hrnek, napustila vodu a hodila do ní dvě tabletky aspirinu. Zatímco čekala, až se rozpustí, rozhlédla se kolem. Ve slabém ranním světle vypadala místnost ponuře, ale na plechovkách s nápisy ČAJ, RÝŽE a CUKR, které byly vyrovnané na polici, na flekatém prkénku a pro-

pálených chňapkách, jež visely na háčku nad sporákem, bylo něco dojemně laskavého. Hrníček v její ruce měl zářivě zelenou barvu, v níž se odrážely malé duhy jako v mastné louži. Přejela po něm prsty. Nikdy dřív podobný neviděla a líbil se jí. Byl úplně jiný než levné otlučené kafače v bytě v Elephant and Castle.

Zašklebila se a dvěma velkými doušky vypila vodu s aspirinem. Hrdlo se jí sevřelo v protestu nad tou odpornou slane sladkou chutí. Pak vzala obinadlo a přesunula se do pokoje, aby si zafixovala kotník. Vtom se venku ozvalo písknutí. Upustila obinadlo a postavila se. S napětím čekala, že se ozve zaklepání na dveře nebo, ještě hůř, že v zámku zarachotí klíč.

Poštovní schránka se neochotně a se skřípáním otevřela a na velké barevné hromadě různých letáček přistála krémově zbarvená obálka.

Paní S. Thorneová

4 Greenfields Lane

Church End

London

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Adresa byla napsaná černým inkoustem. Pravým inkoustem, žádnou propisovačkou. Rukopis vypadal směle a elegantně, ale písmo bylo roztřesené, jako kdyby pisatel byl starý nebo nemocný nebo jako kdyby spěchal. Papír měl krémovou barvu, byl jemně vroubkovaný a připomínal jí kost nebo slonovinu.

Otočila ho. Její pozornost upoutala velká hranatá písmena.

*OSOBNÍ a NALEHAVÉ. Pokud nebude možné doručit,
VRAŤTE PROSÍM ZPÁTKY.*

Položila dopis na krbovou římsu a opřela ho o otlučený džbáněk s nápisem „Dárek z Margate“. V porovnání se starým vybavením vypadala obálka čistě, svěže a blahobytně.

Život venku běžel v obvyklých kolejiích všedního dne, ale v malém domě čas ubíhal váhavě a den se vlekl. Hlad a vlezlá zima brzy potlačily počáteční radost z toho, že unikla Dodgeovi. Ve skřínce v kuchyni objevila nějaké staré zásoby, mezi nimi i balíček fíků. Měly skoro dva roky prošlou trvanlivost, ale ona okamžitě zhltna polovinu a zbytek si schovala na později. Snažila se vymyslet, kam odtud půjde a co bude dělat, ale její myšlenky jí neuspořádaně kroužily v hlavě jako zmatená masařka, která nesmyslně naráží na zavřené okno.

Znovu tvrdě usnula. Probrala se až ve chvíli, kdy krátký únorový den pomalu pohasínal a na pavučinách v rozích místnosti ztmavly stíny. Obálka na krbu zářila jako bledý měsíc, jako kdyby pohlcovala zbývající světlo.

Paní S. Thorneová je určitě žena, která tady bydlela, ale co osobního a naléhavého se měla dozvědět? S námahou se zvedla z pohovky a sebrala hromadu pošty pod schránkou. Zabalila se do deky a začala ji probírat, aby našla nějaká vodítka. Třeba objeví něco, podle čeho zjistí, kam záhadná paní Thorneová odešla.

Většinou se jednalo o letáky, které nabízely bezplatné doručení pizzy nebo výhodnou výměnu oken. Ze všech sil se snažila nedívat na nabídky dodávaných jídel s podrobnými fotografiemi křiklavě barevných pizz velkých jako kolo u vozu. Nakonec našla informační bulletin z kostela Všech svatých, na kterém bylo napsané jméno slečna Priceová. A taky několik katalogů nabízejících „klasické spodní prádlo“ a teplé noční prádlo adresovaných slečně N. Priceové.

O paní Thorneové nikde ani zmínka.

Vrátila informační bulletin na hromadu a protáhla si bolavá záda. Původní zvědavost, která ji donutila začít s pátráním, opadla, když nedostala okamžitou odpověď. Navíc ji dráždil a znervózňoval pohled na fotografie pizzy. Vzhledem k tomu, že tu vůbec neměla být, nemohla si vzít na zodpovědnost to, že se dopis dostane ke svému cíli. Jako kdyby nemusela řešit svoje vlastní problémy. Nepotřebuje se starat ještě o někoho jiného.

Ale přesto...

Vstala, došla ke krbu a vzala do ruky dopis položený na římse. „Osobní a naléhavé“. Co to znamená? Nejspíš vůbec nic. Podle zkušeností s babičkou věděla, že staří lidé často dělají divné věci.

Papír byl tak silný, že jí připomínal samet. V šeru nemohla rozeznat, jaké je na dopise razítko, ale riskla to, přistoupila k oknu a podívala se na poštovní známku. No ne – USA. Otočila dopis a znovu si přečetla vzkaz na zadní straně. V jednom místě byl inkoust trochu rozmazaný a ona po něm přejela prstem. Zvedla dopis k dennímu světlu a uviděla na papíře malý důlek, jako by pero chtělo do stránky vtisknout naději.

Osobní a naléhavé.

Co kdyby...

Než si uvědomila, co dělá, než měla čas přemýšlet o všech důvodech, proč je její konání špatné, roztrhla obálku a vytáhla z ní dopisní papír.

*The Beach House
Back Creek Road
Kennebunk, ME
22. ledna 2011*

Milovaná holčičko,

uběhlo víc než sedmdesát let a já na Tebe pořád vzpomínám takhle. Moje zlato. Moje holčičko. Za ta dlouhá léta se toho tolik změnilo a svět je tak rozdílný od světa, ve kterém jsme se setkali, ale pokaždé, když na tebe myslím, je mi znovu dvaadvacet let.

Často na ty dny vzpomínám. Necítím se moc dobře a po lécích, které mi lékaři předepsali, jsem hodně unavený. V devadesáti to nejspíš není nic divného. Někdy mi připadá, že se už nikdy neprobudím, a když tu pak v polospánku ležím, všechny moje vzpomínky jsou tak živé, že skoro věřím, že jsem zpátky v Anglii s třístou osmdesátou druhou eskadronou. A s Tebou.

V době, kdy jsem vůbec nevěděl, jestli se dožiju začátku příštího týdne, jsem Ti slíbil, že Tě budu milovat navždy. Ted' to vypadá, že navždy pomalu vypršelo. Nikdy jsem Tě nepřestal milovat. Ve vlastním zájmu, abych si uchoval zdravý rozum, jsem se pokoušel zapomenout, ale nikdy se mi to nepovedlo. A nikdy jsem nepřestal doufat. Doktoři říkají, že mi nezbyvá moc času, ale já pořád doufám a věřím, že jsem tady ještě neskončil. Určitě ne do té doby, než zjistím, co se s Tebou stalo. Dokud Ti nepovím, že to, co jsme začali v těch bláznivých dnech, kdy svět byl vzhůru nohama, pro mě nikdy neskončilo. A že ty dny, i když byla hrozná doba, patřily k nejkrásnějším v mém životě.

Nemám tušení, kde jsi. Nevím, jestli Ti pořád patří dům na Greenfields Lane a jestli se k Tobě dostane tento dopis. Kruci, vždyť já vůbec nevím, jestli ještě žiješ. Ale mám v sobě tu bláznivou víru,

že bych poznal, kdybys už nebyla mezi námi. Cítil bych to a byl bych připravený odejít za Tebou. Nebojím se smrti, mého starého protivníka z doby, kdy jsem létal. Tenkrát jsem ji přemohl, a tak mi nedělá problémy nechat ji teď vyhrát, ale dal bych cokoli, abych věděl. A abych se s Tebou tentokrát pořádně rozloučil.

Domnívám se, že už brzy nebudeme nikoho zajímat a náš příběh se stane minulostí. Ale ještě jsem se nevzdal naděje. Ani přání, abych se mohl vrátit na začátek a udělat všechno znovu. Tentokrát bych Tě nenechal odejít.

Jestli dostaneš můj dopis, prosím, odepiš.

Miluji Tě,

Dan

Ach.

Ááááh...

Složila dopis napůl a rychle ho vrátila do obálky. Neměla se ho dotýkat. Nikdy by to neudělala, kdyby ji napadlo, že to bude tak... vážné. Osobní a naléhavé. Otázka života a smrti.

Ale už je pozdě. Otevřela dopis a už to nemůže vrátit. Neuváženě přečetla prosbu poslanou umírajícím mužem z druhého konce světa. Jen ona, nikdo jiný. A teď si může vybrat: buď ji bude ignorovat, nebo se pokusí najít paní S. Thorneovou. Ať to je kdokoli.

2

Londýn, srpen 1942

Nikdo nečekal, že válečná svatba bude oplývat hojností, ale na dámy ze své farnosti mohl být reverend pyšný.

Strohý interiér Svatého Kryšpína vyzdobily jiřinami, floxami a chryzantémami, které natrhaly v uvadajících srpnových zahradách. V kostelní hale na protější straně ulice rozložily kolem jednopatrového dortu tácy a na ně naskládaly sendviče s pomazánkou z uzenáče, závitky naplněné kousky masa z konzervy a vyhlášené koláčky Marjorie Walshové. King's Oak bylo nevelké předměstí Londýna, které tvořily řady domků ve viktoriánském stylu s malými dlážděnými dvorky a úhledné dvojdomky postavené po poslední válce. Rozhodně se nejednalo o bohatou farnost, ale její členové byli velice štedří. Vybrali přidělové lístky, dali dohromady zásoby a díky své nápaditosti zajistili pohoštění jako dar svému faráři, kterého si velmi vážili.

Stál v přední části kostela, nedíval se na ně však jako při bohoslužbách. Se skloněnou hlavou vedl svůj privátní rozhovor s Bohem. Ada Broughtonová seděla na svém obvyklém místě ve třetí řadě a pozorovala jeho růžový krk, který vykukoval nad kolárkem. Napadlo ji, že

ve své osamocené rozpravě s Pánem vypadá zranitelně, ale zároveň i impozantně. Nepatřil už mezi nejmladší a o věkovém rozdílu mezi reverendem a nevěstou se často šuškal o schůzkách Sdružení matek a Nemocničního zásobovacího výboru. Kvůli své nepraktičnosti a velmi štíhlé postavě však působil mladistvým dojmem a vyvolával mezi členkami farnosti potřebu zásobovat ho skopovým a sekanou, které zbyly z nedělního stolu.

Všichni ho považovali za zapřísáhlého starého mládence a jeho zasnoubení s mladičkou Stellou Hollandovou bylo obrovským překvapením. Když Marjorie Walshová spustila na varhanách Svatební pochod, který oznamoval příchod nevěsty, Ada zahlédla, jak prudce zvedl hlavu a oči se mu rozšířily, jako kdyby i jeho zaskočil vývoj událostí. Pak se ohlédl na svého svědka a v jeho výrazu byla znát panika.

Zato nevěsta byla jako obrázek. Ada skoro cítila, jak jí září oči a hrud' pod živůtkem šatů se jí dme. Byla štíhlá jako bříza, úzká ramena držela zpříma a pod závojem zářila její bleďá tvář. Stella vypadala spíš jako princezna Alžběta než jako holka ze sirotčince. Svatební šaty byly dalším výsledkem společného úsilí. Darovala jí je Dot Wilkinsová, která je oblékla v roce 1919, kdy se její Athur konečně odhodlal ke svému „ano“, a upravil je dámský kroužek šití. Jeho členky na celý měsíc přerušily kompletování polních lékárníček a plně se soustředily na přešívání šatů, aby padly drobné Stelle. Její štíhlá postava ještě víc vynikla vedle Phyllis Birchové, oblečené do solidního tvídu, která kráčela vedle Stelly a zastupovala otce. Všechny pohledy byly upřené na Stellu. Nikdo nevěřil, že staré ošuntělé krajkové šaty je možné přeměnit v takovou krásu. Ada si utřela slzu a zatetelila se mateřskou pýchou. Stellina matka už zemřela, a tak neměla pocít, že si přivlastňuje něco, co jí nepatří.

Její výraz trochu zatrpkl, když se podívala na Nancy Priceovou, která šla za nevěstou. Měla světle modré saténové šaty, které možná vypadaly elegantně na dceři Ethel Collinsové, když šla v létě devětatřicátého roku za svědku, jenže v případě Nancy to neplatilo. Barva se výborně hodila k jejím slámově blondatým vlasům, ale z jejího postoje a pobaveného výrazu bylo jasné, že jednoduchý oděv s nabranými rukávy a výstřihem ve tvaru srdce považuje za něco směšného. Dokonce i při tak prosté věci, jakou je chůze uličkou kostela, vypadala Nancy vyzývavě. Tyto dvě dívky byly jako oheň a led. Všichni se divili, že se z nich staly nejlepší přítelkyně. Nejspíš to bude tím, že když člověk nemá rodinu a vyrůstá na jednom z těch míst, hledá jakoukoliv útěchu. Ada doufala, že teď, když se ze Stelly stane paní Charles Thorneová a vikářova manželka, toto nevhodné přátelství ukončí.

Jakmile nevěsta došla k ženichovi, Marjorie zrychlila tempo svatebního pochodu. Nad jejich hlavami zářily sluneční paprsky, ve kterých vířily částečky prachu jako zlaté nebeské konfety. Ada zahnila všechny myšlenky a posadila se, aby si užila přísahy.

Stella vůbec netušila, že Charlesovo první jméno je ve skutečnosti Maurice, dokud to neslyšela z vikářových úst. Maurice Charles Thorne. Připadalo jí to zvláštní a směšné, takže se při opakování přísahy nedokázala soustředit na nic jiného. Později si nemohla vzpomenout, že mu slibovala lásku, věrnost a poslušnost. Předpokládala však, že to musela udělat, protože na jejím prstě se třeptil zlatý kroužek. Jen tenký, vzhledem k tomu, že nic lepšího nesehnali. A lidé ji líbali na tvář, poplácávali Charlese po zádech a oběma gratulovali, že se z nich stali manželé.

Manželka. Stála před kostelem zavěšená do Charlese, zatímco Fred Collins zaostřoval fotoaparát. V duchu se s tím slovem mazli-

la a na hrudi cítila horko, jako kdyby jí tam doutnaly žhavé uhlíky. Manželka znamená bezpečí. Normální domov plný vlastních věcí. Žádný omezený prostor ve společné ložnici, kde ji obklopovalo posmrkávání a šepot dalších dvaceti dívek. Myslela na svatební dary na jídelním stole ve vikářství – porcelánovou čajovou soupravu s růžičkami od Charlesovy tety, křišťálovou mísu od slečny Birchové a ozdobný toaletní stolek od děvčat z Woodhillské školy. Jakmile zazářil blesk, zeširoka se usmála.

Hala kostela vypadala nádherně. Vlhké skvrny v rozích zakrývala britská vlajka, která dodávala světle zelenému interiéru sváteční atmosféru. Místo ubrusu leželo na bufetovém stole otřepané prostěradlo, na němž byla nakreslená slova „Šťastný pár“.

A všichni byli tak milí. Dokonce i Charlesovi rodiče, nápadně elegantní a s chladným úsměvem, políbili vzduch vedle jejích tváří a vyjádřili svoje potěšení. Nebylo tajemstvím, že by si pro svého syna přáli dívku z tenisového klubu v Dorkingu, která by doplnila trojici Lillianiných přítelkyň při odpoledních bridžových dýchánkách a konverzovala by s nimi na vysoké úrovni, ale Stella jim byla vděčná, že to nedali najevo.

„Nádherné šaty!“ pronesla hlasitě Lillian Thorneová. „Ušila sis je sama? Vypadá to na profesionální práci.“

„Patřily jedné dámě z farnosti. Upravili je pro mě v kroužku šití.“

„Skutečně? No pání. Měla jsi něco říct, mohla jsem ti dát svoje! Jsou od Hartnella a stály malé jmění. Teď jsou uložené v truhle na půdě. Kdybych tušila, že jsi na tom tak špatně, hned bych je vyhrabala.“

Byla to milá nabídka, ale protože přišla s tříměsíčním zpožděním, Stella nevěděla, jak reagovat. Lillian to nevyvedlo z klidu a afektovaně pokračovala. „A ta nádherná kytice. Vypadá, že by potřebovala napít.“

Stella se podívala na povadlé růže ve své ruce. Lillian měla pravdu. Čajové růže jí slavnostně natrhal Alf Broughton z jednoho keře na své malé zahrádce, kterou odmítal zničit řádkami růžičkové kapusty a brambor. Jenže teď už začínaly vadnout. Vzpomněla si na růže v Lillianině zahradě. Vypadaly stejně upjatě a bez poskvrnky jako ona a Stella si uvědomila, že její kompliment byl ostrý jako jejich trny.

„To nejsou samy,“ zamumlal Roger Thorne a podíval se na opačnou stranu místnosti, kde u provizorního baru Alf s úsměvem rozdával láhve s černým pivem a sklenice limonády. Pan Thorne se rozhlédl po krabici se šampaňským, ale ta byla schovaná pod stolem. Lidi v King's Oak tyto přepychové věci moc nezajímalý a Alf, každým coulem statečný muž, neměl potřebné zkušenosti, aby láhev dokázal otevřít.

Stella usrkla trochu limonády. Uvědomovala si skryté nebezpečí, které při této konverzaci hrozilo. „To nepatřilo tobě, ale mně,“ pronesl odměřeně Charles, když se před časem vraceli domů z jediné návštěvy v Dorkingu, a díval se při tom z okénka. Vysvětlil jí, že rodiče mu nikdy nerozuměli. Byli zmatení jeho volbou povolání a trápilo je, že odmítl jít cestou, kterou pro něj připravili, a nechtěl pracovat v Rogerově účetní firmě. Stella z jeho slov cítila hlubokou bolest a bylo jí ho líto. Rodinné vztahy byly pro Stellu záhadou, ale věděla, že jakmile budou manželé, vybudují si svoji vlastní rodinu. Charles bude jejím středem a ona ho bude zahrnovat porozuměním a spoustou lásky, kterou má v srdci a která čeká, až ji začne rozdávat.

„Kde je Charles?“ zeptala se zvědavě Lillian, jako by četla její myšlenky.

To bych taky ráda věděla, pomyslela si Stella a sledovala Lillianin pohled, který zkoumal jídelnu. Ta byla přeplněná členy farnosti Sva-

tého Kryšpína, již neváhali přijít, protože se tu mohli zadarmo najíst. Stella většinu z nich sotva znala, ale ucítila nával radosti, když uviděla Nancy oblečenou do modrého saténu, jak kouří cigaretu jako nějaká filmová hvězda, jež mezi jednotlivými scénami odpočívá v zákulisí. Po Charlesovi nebylo vevnitř ani stopy, ale pak koutkem oka zachytila pohyb na dvorku.

„Je venku, mluví s Peterem.“

Peter Underwood, Charlesův svědek, byl přítel jejího muže už v dobách studií na teologické fakultě. V současnosti dělal vikáře v malé farnosti v Dorsetu. Ačkoliv o něm Charles hodně mluvil, setkala se s ním poprvé až na svatbě. Podle vyprávění si představovala někoho víc charizmatického, než byl tento drobný, bledý a cynický mladý muž s očima mžourajícíma za silnými brýlemi.

„No, tam nemá co dělat,“ odsekla Lillian. „Měl by být tady a povídat si s hosty a svojí mladou ženou.“

Alespoň v tomhle se shodly.

„Půjdu si s ním promluvit,“ prohlásil Roger a s úlevou se odpořoučel. „Bufet je skoro prázdný. Není čas na proslovy?“

Slečna Birchová vyšplhala po rozviklaných schodech na malé pódium jako první. Důrazně si odkašlala, aby si zjedнала klid. Stella měla tak živý pocit dějá vu, že sklopila oči a dívala se radši na bílou krajkou paní Wilkinsové než na její tmavě zelenou školní zástěru.

„Je mi velkým potěšením a poctou, když se u příležitosti této radostné události můžu před vás postavit a říci několik slov o nové paní Thorneové,“ pronesla slečna Birchová jasným hlasem. Sálem se rozlehl potlesk. „Stella je jedním z velkých úspěchů Woodhillské školy, a já proto vůbec nezaváhala a doporučila jsem ji do vikářství, když reverend Thorne potřeboval hospodyní. V duchu jsem tak trochu

doufala, že nepomáhám jen se zajištěním péče o domácnost,“ (v tom okamžiku se v jejím obličejí objevil pobavený výraz) „ale že půjde i o srdeční záležitost. Jak čas ukázal, roztálo nejen srdce vikářství, ale i srdce jeho faráře!“

Shromážděným davem se ozvalo hromadné „ááách“ a všechny hlavy se otočily Stelliným směrem, jako kdyby sledovaly ohňostroj. Tváře se jí rozhořely. „Její povaha z ní udělala platného člena Woodhillu. Její laskavost a pracovitost, radostný pohled na svět i svědomitost a loajalita z ní učiní skvělou vikářovu ženu,“ pokračovala slečna Birchová. Stella si přála, aby se mohla schovat za závoj. Nebo za Charlese, jenže ten stál vedle pódia s Peterem Underwoodem. Vtom zahlédla Nancy, která protočila oči a protáhla tvář. Hned se cítila lépe.

„Přeji reverendovi i paní Thorneové hodně štěstí na jejich společné cestě životem. Ať je dlouhý a naplněný, nerušený touhle ztracenou válkou a požehnaný radostí z dětí,“ zakončila svůj proslov slečna Birchová jasným hlasem, který obvykle používala, když ohlašovala další chvalozpěv. „Prosím, připijme společně šťastnému páru, nevěstě a ženichovi!“

Šampaňské paní Thorneové bylo pořád v krabici pod stolem, a tak si všichni poslušně připili pivem a limonádou. V případě ženichových rodičů a doktora Walshe ničím. Charles zamířil ke schodům, aby zaujal místo uvolněné slečnou Birchovou.

Stella milovala jeho proslovy. Během měsíců jejich zasnoubení sedávala při nedělních ranních kázáních v kostele svatého Kryšpína a chvěla se vzrušením. Když stál před oltářem prostorného kostela nebo na kazatelně a četl z bible, bylo na něm něco tajemného a romantického. To ale neplatilo pro halu kostela. Jakmile se postavil mezi zplihlé závěsy, vážnost a vášeň, kterými oplýval při svých kázáních, ho opustily.

Nejdřív vykoktal díky slečně Birchové, pak popřel její tvrzení, že ho dala se Stellou dohromady, a místo toho poděkoval Bohu.

„Mnohokrát jsem se Ho ptal na Jeho záměr. Nečekal jsem, že při výkonu úřadu pastora u Svatého Kryspína najdu krásnou mladou ženu, ale pro Boha je běžné, že mi musí věci strčit přímo pod nos, abych si jich všiml.“ Usmál se svým plachým chlapeckým úsměvem a dámy z jeho kongregace si povzdechly. „Na mě pak zbylo jediné. Musel jsem přesvědčit Stellu!“

Všichni se chápavě zasmáli, ale Stelle zamrzl smích na rtech. Dneska, kdy konečně můžou začít život jako muž a žena, byla připomínka pomalého vývoje jejich rozpačitého namlouvání poslední věc, kterou chtěla slyšet.

Stella si v duchu nebyla úplně jistá, že věří v Boha, ale cítila Jeho přítomnost a odsuzující pohled pokaždé, když byli s Charlesem po zasnoubení sami. Charles ji poprvé políbil toho večera, kdy ji požádal o ruku, ale byl to spěšný suchý polibek, z něhož cítila spíš úlevu než touhu. Bylo to něco úplně jiného než dlouhé, vášnivé polibky, které s Nancy vídávala při sobotních představeních v kině (jak na plátně, tak v poslední řadě). Stella vždycky opouštěla kino s pocitem netrpělivé touhy, rozteskněná spoustou lásky, již chtěla někomu dát. Teď, když je vdaná, nepůjde o hřích, a proto doufala, že je Bůh nechá na pokoji, aby to mohli dotáhnout do konce. Charles na pódiu poněkud prkenně děkoval svědkyni nevěsty. Nancy udělala výsměšné pukrle, ale Charles předstíral, že si toho nevšiml. Po skřípajících schodech vystoupil Peter Underwood.

V místnosti bylo vedro. Muži si sundali saka a vykasali rukávy u košile, na dvoře se ozýval křik a vráskot dětí. Všichni byli netrpěliví. Ženy, které v kuchyni umývaly nádobí, zapomněly mluvit potichu. Proslov ženichova svědka se protáhl z pěti minut na deset a většina lidí přestala

vnímat jeho tichý, zatrpklý a uspávající proslov a raději se soustředila na mnohem zajímavější rozhovor, který sem doléhal z kuchyně. Ženy se právě bavily o sestře Ethel Collinsové, již vybombardovali dům, a tak se společně se synem a snachou odstěhovala do Bromley.

„V létě jednatřicátého roku jsme s Charlesem podnikli náš nezapomenutelný výlet do Severního Walesu. Tak, jako se Ježíš, náš Pán, ocitl na břehu řeky Jordán jen s pěti bochníky chleba a několika malými rybami, uvázli jsme s Charlesem uprostřed jezera Bala s jediným malinkým sýrovým sendvičem...“

Stellina pozornost opustila divočinu Severního Walesu a přenesla se do kuchyně, kde se hlas Ethel Collinsové pokoušel rozhořčeně překřičet sténání a sykot konvice na čaj. „Mají vevnitř koupelnu, ale Joan ji nesmí používat. Dala jim svoji přídělovou knížku, ale dostává jen zbytky. Ta ženská jí sebrala všechny kupony a koupila si za ně nové šaty...“

Stella měla pocit, že dělá něco nepatřičného, a rychle přepnula pozornost na Petera Underwooda. Její upřímný Charles se v jeho vyprávění jevil jako nudný patron a vůbec nepřipomínal muže, kterého znala. Nebo neznala. Možná se něco přiučí, když bude poslouchat.

Když Peter konečně otočil poslední stránku svazku papírů ve své ruce, ozval se potlesk, z něhož byla znát úleva. Slečna Birchová vykročila vpřed, zatleskala a oznámila, že je čas, aby nevěsta s ženichem rozkrojili dort. Zavolali na Freda Collinse, aby se vrátil z dvorku, odložil pivo a chopil se fotoaparátu. Stella se najednou ocitla pod praporem vedle Charlese a znovu se usmívala do objektivu. Na fotografiích to bude vypadat, jako kdyby celý den stáli bok po boku, i když skutečnost je úplně jiná. Položil dlaň na její ruku, která držela nůž, a srdce se jí sevřelo. Má tak krásné ruce. Elegantní, s dlouhými prsty. Představila si hotel v Brightonu, a jak tyto prsty budou rozepínat knoflíky na její noční košili a hladit její kůži...

„Budeme to muset vzít znovu,“ zachechtal se Fred Collins. „Měla jste zavřené oči, paní Thorneová!“

Vikářství sídlilo v prostorném viktoriánském domě, který měl vlastní specifickou vůni vařené zeleniny, vlhkého tvídu a mužství, jež se, jak Stella doufala, změní, až se tu zabydlí. Jako manželka, ne jako hospodyně. Stoupala nahoru po schodech a v ruce nesla kufr. Nancy jí šla v patách a nakoukla do každé místnosti, kterou mýjely.

„Velký starý místo, vid? To je neuvěřitelný. Všechny tyhle pokoje jsou teď tvoje.“

„Ne tak úplně. Dům nepatří Charlesovi, ale kostelu. Ale je mi jasné, co tím chceš říct. Mám obrovské štěstí.“

„Radši bych nepředbíhala,“ zamumlala Nancy, když vešly do ložnice, která teď bude patřit Stelle. Na vysoké dřevěné posteli ležel přehoz v hořčičné barvě, na zelené stěně nad ní visel kříž s postavou umučeného Krista. Zdálo se, že všechno ve vikářství je natřené zeleně. Stejný odstín měla i jídelna a altánek na hřišti. „Mimochodem, tady nejde o štěstí,“ pokračovala Nancy. „Všechno tady si zasloužíš. Zasloužila by sis dokonce i mnohem víc. To on má štěstí, když si vzal tak báječnou holku, jako jsi ty.“

„Mám dojem, že jeho rodina si to nemyslí. Pořád pro ně budu holka ze sirotčince.“

„Je vidět, že houby vědí.“ Prostořekost byla v případě Nancy známka upřímnosti. Z výšky padla na postel, která pod ní zapraskala, vykasala modrý satén Betty Collinsové a odhalila krabičku cigaret zastrčenou za punčochou. „Většina z nich ti nesahá ani po kotníky. Určitě jsi dcera nějakýho vévody.“

Stella se posadila na stoličku před prádelníkem, který sloužil jako toaletní stolek, a usmála se. Její matka ji odložila a ona o ní věděla jen

to, že sloužila ve velkém domě v Belgravii. Identita jejího otce byla velkým tajemstvím, ale podle Nancy pocházel z „vyšších vrstev“, což vysvětlovalo, že Stella se chová jako dáma.

„No, teď už nezáleží na tom, či jsem dcera, ne?“ řekla tiše a začala vytahovat sponky, jež držely její závoj. „Jsem Charlesova žena a jen na tom mi záleží.“

„Když to říkáš.“

„Je to tak. Víím, že si myslíš, že jsem blázen, ale tohle je přesně to, co jsem si celou dobu přála. Dům, o který bych se mohla starat, a muže, jehož bych milovala. Čajový servis s růžemi. Vždyť to víš.“

Nancy se podívala z okna a zhluboka natáhla cigaretový kouř. Nastala dlouhá pauza, během níž bylo slyšet jen šustění kartáče ve Stelliných vlasech a vzdálený křik dětí na ulici. „Budeš mi chybět,“ řekla Nancy a zamračila se.

„Ach, Nan, pojedu jen na pár dní do Brightonu.“

„Takhle jsem to nemyslela, vždyť víš. Všechno bude jiné. Jako vikářova žena nebudeš moct chodit tancovat a cestou domů jíst v autobuse brambůrky, je to tak? Budeš mu muset vařit čaj a při všech těch večerních pobožnostech, které pořádá, rozdávat sušenky.“

„Nebude to tak zlé. Pořád se budeme vídat.“ Stella věděla, že pokud jde o taneční zábavy, má Nancy pravdu, ale nebyla si jistá, jestli jí budou chybět. Připadalo jí to jako malá ztráta výměnou za všechno, co získá. „Pomůžeš mi z těch šatů? V sobotu spolu budeme chodit do kina. A do obchodů. A můžeš přijít, kdy budeš chtít.“

Nancy se zvedla z postele a smutně se zasmála. „Nemyslím, že by se to Charlesovi líbilo.“

„No, tak si bude muset zvyknout. Ty a já jsme skoro jako sestry a on to ví. Jsi něco jako moje jediná rodina.“

„Kromě slečny Birchové. Myslím, že teď se považuje za tvoji rodinu ona. Věřila bys tomu, jak se dneska chovala?“ Nancy si strčila cigaretu do koutku úst, sladce se usmála a co nejlépe napodobila hlas slečny Birchové: „Stella je jedním z velkých úspěchů Woodhillské školy...“

Následovala řada karikatur slečny Birchové doprovázená chichotáním. Stella se mezitím převlékla do modrého kostýmku, který Ada Broughtonová sebrala z darů pro uprchlíky, a Nancy jí upravila vlasy do velmi náročné účesu, jež se naučila v salonu, kde pracovala. Když byla hotová, posadila jí na něj modrý klobouček posunutý v odvážném úhlu na stranu.

Stella si konečný výsledek nervózně prohlížela a otáčela hlavu ze strany na stranu. „Vypadám strašně... dospěle.“

„Vypadáš fantasticky. Posadí se z tebe na zadek. Když o tom mluvíme...“ Nancy se otočila, vzala z postele svoji kabelku a vyndala z ní malý balíček zabalený v hnědém papíru. „Svatební dar. Nebo spíš dárek na svatební cestu.“

Pozorovala Stellu, jak ho rozbalila a se smíchem zvedla klouzavou hromádku světle růžového saténu.

„Nan, to je nádherné! Co to je?“

„To je do postele, hlupáčku. Na svatební noc.“

Stella zrudla a v žaludku ucítila podivné šimrání. „To nejde! Je to mrňavé – vždyť zmrznu!“

„Nebuď hloupá, zahřeje tě vášeň. Charles z toho bude vedle. Bude děkovat Všemohoucímu a nebude vědět, kde začít.“

Všichni vyšli na ulici, aby jim zamávali. Fred Collins je požádal, aby zůstali stát vedle otevřených dveří taxi, a udělal poslední fotografii. Charles ji prkenně objal. Ve tváři měl napjatý výraz, protože si byl

vědom, že čas utíká. A pak už znovu líbala Nancy a Adu a Ethel, dokonce i Rogera a Lillian. Právě se chystala nastoupit do taxíku, když Nancy vykřikla: „Tvoje kytice!“

„Ach!“

Stella zjistila, kde stojí Nancy, a otočila se zády k davu svatebních hostů. Když však hodila kytici za sebe, zachytily se jí trny za rukavici a kytice změnila směr, přeletěla jí přes hlavu a přistála přímo v rukách Petera Underwooda.

Taxi se rozjelo, Stella otočila hlavu a podívala se zadním okénkem. Všichni se mačkali na silnici a horečně jim mávali. Kromě Petera Underwooda, který stál jako kamenný sloup a držel kytici.

„Doufala jsem, že ji chytí Nancy,“ zašeptala smutně Stella.

„Peter vždycky dokáže překvapit,“ řekl Charles obdivně.

Na konci Church Road zahrnul taxík za roh a všichni se jim ztratili z dohledu. Stella se zabořila do sedadla. Najednou ucítila, jak jí do očí vstoupily slzy. Sklopila oči a zjistila, že má roztrženou rukavici a na její čisté bělobě je krvavá skvrna.

3

2011

Krátké dny následovaly jeden za druhým spojené nekonečně se vle-
kocími nocemi.

Nejlepší způsob, jediný způsob, jak se vyrovnat s tmou, zimou
a hladem, byl spánek. Bez elektřiny, televize a pravidelného jídla se
hodiny v jejím těle samy přepnuly do jakéhosi primitivního rytmu
a ona přežívala s udivující lehkostí. Jako když zvíře upadne do zim-
ního spánku. Čas se rozplynul v zapomnění.

Když byla vzhůru, odráželo se jí v hlavě ticho a ona cítila, že jí hlas
uvízl v hrdle jako malé mořské víle. Uvědomila si, jak moc chtěla, jak
potřebovala zpívat. Navzdory Dodgeovi a zlým snům byl zpěv pořád
její součástí. Potichu bloudila po tmavém domě a měla při tom po-
cít, že přestala existovat. Byla jako duch.

Svět se scvrkl na vlhké stěny a úzký proužek ulice, který byl vi-
dět v mezeře mezi záclonami.

Dům stál na konci slepé ulice, takže tam nejezdila skoro žádná
auta a lidi, kteří pravidelně procházeli kolem, už dobře znala. Ve
vedlejší domě bydlela mladá žena, okolo dvaceti. Ať už kvůli prá-
ci, nebo protože přespala u přítele, nebyvala občas v noci doma.

Brzy ráno Jess sledovala, jak odchází. Její podpatky rychle klapaly na příjezdové cestě, koňský ohon se jí nepatrně pohupoval a bylo evidentní, že je schopná, čistá a jde za svým cílem.

Dům na druhém konci řady obývali dva muži středního věku. Ráno odcházeli společně, oba zabalení do světlé pletené šály, a vrátili se každý sám pozdě v noci. Jeden z nich býval obtížen napěchovanými taškami ze supermarketu. Neznala obyvatele posledního domu, ale předpokládala, že to je starý člověk. Třikrát denně před jeho domem zastavilo auto, z něhož vystupovaly ženy v modré uniformě. Nejspíš ošetřovatelky. Jejich návštěvy se shodovaly s časem na jídlo a to jí připomnělo její vlastní hlad.

Hubené zásoby v kuchyňské skříňce se scvrkly na minimum. Snědla všechny fíky, stejně jako konzervu s rýžovým pudinkem, jeden broskvový kompot a krabici oschlých sucharů. Zbýval jen druhý broskvový kompot a sklenice masové pomazánky. Dělal se jí špatně, jen se na ni podívala. Rozhodla se, že ji sní jen v případě nejvyšší nouze.

Hlad byl horší než šero nebo zima, protože nepůsobil jen na její tělo, ale i na její mysl. Pokud nespala, připadalo jí čím dál obtížnější sebrat energii a zvednout se z pohovky, kde ležela zachumlaná do deky a apaticky zírala z okna. Myšlenky jí vířily v hlavě a nemohla se soustředit. Od té noci před čtyřmi měsíci, kdy ji Dodge poprvé pořádně zmlátil, nemyslela na nic jiného, než jak se od něj dostat. Většinu času to vypadalo beznadějně, ale teď konečně dosáhla svého cíle. Měla pocit, že se doslova vynořila z temného tunelu do oslnivého světla. Utekla mu, ale netušila, co bude dál.

Okamžitá potřeba jídla ji nakonec přinutila jednat. Během tří dnů na pohovce (byly skutečně tři? ztratila přehled) bolest v kotníku povolila, takže se mohla postavit a chodit. V kapse bundy jí šustily pe-

níze. Ale taky měla špinavé vlasy a neměla žádné boty. Ve svých šatech by určitě budila pozornost a nejspíš by v nich zmrzla. Sebrala zbytek sil, aby tuto překážku vyřešila.

Začala u vlasů.

V kuchyňské zásuvce byly nůžky, velké a dlouhé, s rezavým ostřím. Dobelhala se do koupelny, předklonila hlavu, sepnula vlasy do koňského ohonu a pokusila se je ustříhnout. Tupé ostří nůžek se do nich zakouslo, jako když pes ohlodává kus tuhého masa, ale za chvíli jí u nohou ležela hromádka tmavých rovných vlasů. Nenašla žádný šampon, a tak strčila hlavu pod kohoutek a zatnula zuby, když na kůži ucítila ledovou vodu.

Z chladu, převrácené zemské přitažlivosti a ztráty dlouhých těžkých vlasů se jí zatočila hlava. Hrubým ručníkem si důkladně vysušila hlavu a pak se postavila před zrcadlo, aby zkontrovala svoji práci.

Proboha, vypadala jako sirotek z viktoriánských dob nebo členka sboru v Bídnicích. Najednou jí oči i ústa v drobném vyzáblém obličejí připadaly příliš velké. Nos jí zimou zčervenal. Ale cítila se čistější. Lehčí. Objala třesoucí se tělo pažemi a vykročila ke schodišti.

Přízemí domu už dobře znala a cítila se tu skoro jako doma, ale až dosud jí něco bránilo navštívit první patro. Připadalo jí to nějak nepatřičné, neuctivé. Její trpký smích se odrazil od zdí úzkého schodiště. Vloupala se dovnitř, ukradla jídlo z kuchyňských skříněk, otevřela poštu, která nebyla adresovaná jí. Byla až po krk v průšvihů.

Schodiště končilo malým odpočívadlem s dveřmi po obou stranách. Ty vlevo byly zavřené, ale druhé byly pootevřené. Pouštěly na chodbu světlo a odhalovaly ložnici tak malou, že se do ní vešla jen manželská postel, toaletní stolek a staromódní skříň z tmavého dřeva.

Na posteli ležel lososově růžový vyšíváný přehoz. Toaletní stůl byl prázdný, ale při bližším ohledání jste na jeho leštěném povrchu mohli objevit stopy vysypaného pudru a lepkavá kolečka od láhví a skleniček.

S pocitem, že ji někdo sleduje, přistoupila ke skříni. Dveře se na moment zasekly, ale pak se prudce otevřely a řada ramínek uvnitř zacinkala. Většina byla prázdná, na jednom konci však viselo nějaké oblečení. Věci z jiné éry, z jiného světa, ve kterém se ženy oblékaly jako dámy do kostýmů šitých na míru a propínacích šatů, nosily vysoké podpatky a klobouky. V šeru, úplně vzadu, zahlédla slabý třpyt kožešiny, záblesk zubů a skleněných očí. Naveně sundala nejbližší ramínko, na němž visel béžový nepromokavý kabát. Docela ušel. Schová pod ním šaty, trochu se v něm zahřeje a přitom nebude vypadat jako babička z *Červené Karkulky* nebo jako vlk.

Na dně skříňe našla naskládané krabice s botami. Štítky na kratších stranách prozrazovaly jejich obsah. Ty nahoře byly masivní a ošklivé, ušité tak, aby nezpůsobily puchýře a ulevily bolavým kotníkům. Nejspíš přesně tohle by potřebovala. Ale pak její zrak padl na dno hromady, kde ležely krabice mnohem starší a víc potrhane. Ukrývaly elegantní špičaté lodičky na vysokých podpatcích. Opatrně jednu z nich vytáhla.

Boty uvnitř krabice byly z měkké černé kůže pokryté plísní, která připomínala pyl na švestce. Otřela je cípem růžového přehozu na posteli a vklouzla do nich. Podpatky byly sotva tři centimetry vysoké, ale byly tak úzké, že když se pokusila udělat pár zkušebních kroků, nejspíš zavravorala. Byly jí trošku velké, ale protože další alternativou bylo jít bosá, musí to zvládnout.

Když si oblékala kabát, obklopila ji nepatrná vůně parfému. Plášť jí sahal ke kolenům, zapínal se na velké kostěné knoflíky a měl pásek s přezkou. Vtom se jí vybavila dávno zapomenutá vzpomínka na sta-

rý černobílý film. Po krátkém zaváhání přezku odstranila a pásek pevně zavázala.

Venku se pomalu stmívalo. Zkoumala svůj bezhlavý odraz v zrcadle nad toaletním stolem a vůbec se nepoznávala. Vypadala elegantně a kultivovaně. Žena znalá světa, místo dívky z nejdřívější čtvrti v Leeds. Pokrčila kolena, aby viděla svoji tvář. S ostříhanými vlasy vypadala v přítomnosti jako strašidlo. Dobrý dojem se vytratil.

S úšklebkem se narovнала a opustila pokoj. U schodiště se zastavila a podívala se na zavřené dveře. Postupující soumrak zahalil všechno do šedého závoje a rozostřil obrysy. Najednou zneklidněla. Otočila knoflíkem, zalomcovala s ním, ale dveře zůstaly zavřené. Zamčeno.

Prudce odtáhla ruku, couvla a rychle seběhla ze schodů. Nevšímal si bolesti v kotníku a zapomněla, že musí být potichu. Nepřála si nic jiného než uniknout z tohoto temného domu s jeho zamčenými dveřmi, záhadami a tajemstvími a vrátit se do normálního světa plného světla a lidí.

Will Holt zastavil auto na konci ulice před řadou garáží a narovnal se na sedadle. Greenfields Lane. Konečně. Vedle nástupiště devět a tři čtvrtě a ztracené Atlantidy to bylo další místo na zemi, které nebylo možné najít, hlavně v dopravní špičce.

Ne že by tady, daleko od ulic plných aut, byl rušný provoz. Greenfields Lane možná nebyla na venkově, jak naznačovalo její jméno, ale v porovnání s Londýnem tu rostlo poměrně hodně zeleně. Nejvíce okolo čísla čtyři. Podle ředitelky sanatoria St Jude's opustila Nancy Priceová dům teprve před dvěma roky, ale i když byl únor a brzy se stmívalo, Will viděl, že ho porost skoro celý pohltit.

Dům byl pěkný. Tedy, mohl by být, kdyby byl udržovaný jako ostatní. Řada domků byla starší než okolní domy a skládala se ze

čtyř malých prostých staveb z červených cihel. Nejspíš je postavili pro nějaké dělníky v době, kdy tato část Londýna byla jen malou vesnicí oddělenou od města poli, na nichž se pásly krávy. Rád by věděl, jak to tu vypadalo před tím, než se tu roztáhly větší viktoriánské a edwardovské vily, které se k domkům otáčely zády, jako znudění hosté na párty. Před tím, než se tu objevily garáže, dvojité žluté čáry a řady popelnic.

Kroutil se a protahoval, jak to jen v mrňavém autě šlo. Triumph Spitfire z roku 1975 byl nádherný, ale, bohužel, nepohodlný, neekonomický a nepraktický. Venku hustě pršelo. Za hodinu a deset minut od chvíle, kdy opustil St Jude's, se vnitřek auta konečně vytopil na příjemnou teplotu a vyhlídka na opuštění vozu mu připadala naprosto nepřijatelná.

Strčil ruku do pomačkaného pytlíku s nápisem M&Ms, který ležel na sedadle pro spolujezdcu, a když zjistil, že je prázdný, cítil se provinile. Pípání v rádiu ohlásilo celou hodinu. Až tohle vyřídí, pojede přímo domů. Nenašel žádná nová vodítka a určitě ani ten blbec Ansell nepřišel dneska s ničím, co by případ nějak posunulo. A to pomalu končí další čtvrtek.

Proboha, pomyslel si a promnul si unavené oči. Co to dělám? Takhle si ničit život. Tloustnu, pracuju pro největšího pitomce v Londýně a dělám práci, od které je jen krůček k podomnímu prodeji životních pojištěk nebo vylupování hrobů. Jeho otec to jednou posměšně nazval *práce Mickey Mouse*.

Přesně ve stejné chvíli, kdy si vzpomněl na svého otce, hlasatel v rozhlase oznámil, „že doktor Fergus Holt bude brzy mluvit s předními historiky a profesory v koleji St John's v Oxfordu o svém novém televizním seriálu“. Najednou se z ledového vzduchu vynořila před Willem otcova hlava jako džin z Aladinovy lampy.

Rychle vypnul rádio. Den byl i tak dost špatný a nechtělo se mu konfrontovat otcovy hvězdné úspěchy a jejich naprostý nedostatek u sebe. Natáhl se po svém obchodním kufříku z umělé kůže a vystoupil z auta do chladného mokrého odpoledne.

Začal s domkem, který byl na opačné straně než domek Nancy Priceové. Vchodové dveře byly natřené neurčitou šedavě modrozelenou barvou, která ukazovala na dobrý vkus, na jednom z oken rostly v truhlíku bylinky. Během minutky se dveře otevřely a za nimi stál muž v pružované řeznické zástěře a utíral si ruce do malého ručníku. V pozadí hrála hudba. Nějaká klasika, uvědomil si Will, ale nebyl schopen ji pojmenovat.

„Ano?“ Zíral na Willa skrz brýle s černými obroučkami a ani dobré vychování nedokázalo zamaskovat jeho nelibost, že ho někdo vyrušil.

„Dobrý den, promiňte, že vyrušuju, jmenuju se Will Holt z firmy Ansell Blake, pozůstalostní pátrání. Zajímáme se o nemovitost paní Nancy Priceové, která prý bydlela v tom posledním domě, mohli byste mi pomoci doplnit nějaké údaje?“

Zkušenost Willa naučila, že tento malý proslov ze sebe musí vyhrlit rychle. Když se mu ho podaří dokončit dřív, než mu zabouchnou dveře před nosem, má skoro vyhráno. Ansell ho vždycky doplnil tvrzením, „že přišel na krátký rozhovor“. Zároveň udělal krok dopředu a dal bezmocnému majiteli na vybranou, jestli ustoupí stranou, nebo ho vyhodí. „A protože nikdo nechce ve vlastním domě násilí, jsi uvnitř.“ Will věděl, že by radši umřel, než aby se snížil k tak trapnému způsobu, jak získat svoji provizi.

Muž si rukou nervózně pročísl řídké vlasy. Z kuchyně za ním se nesla vůně koření a čišelo z ní teplo a pohodlí. I když Will snědl pytlík M&Ms, kručelo mu v břiše.

„Nejsem si jistý, jestli vám můžu pomoci. S partnerem jsme tohle místo koupili asi před rokem a v té době už byl dům na druhém konci prázdný. Abych byl upřímný, je to trochu problém. Vypadá dost zanedbaně, což snižuje cenu ostatních nemovitostí, jestli víte, co myslím. Bylo by báječné, kdybyste v tom mohl něco udělat.“

„No, pokud se ukáže, že patřil slečně Priceové, tak se prodá a zisk z prodeje se rozdělí mezi případné dědice. Vy o ní náhodou něco nevíte? Měla nějaké příbuzné?“

Ještě než Will dokončil řeč, muž zavrtěl hlavou. Toužil se vrátit zpátky ke svému vaření, své hudbě a svému načatému večeru. „Bohužel, nemám ani zdání. Ale myslím, že ten starý chlápek vedle by mohl něco vědět. Pan Greaves. Hodně štěstí v pátrání.“

„Díky,“ odpověděl Will šedavě modrozeleným dveřím.

Dveře pana Greavesa byly jasně červené, ale barva byla odřená a železné klepadlo pokryté rží. Will se otočil zády k dešti, sklonil hlavu, zaklepal a čekal. Ježíši, to je zima. Cestička pod jeho nohama bývala kdysi dobře udržovaná, ale teď prasklinami mezi kameny prorůstal plevel. Znovu zaklepal. Než stačil strčit ruce zpátky do kapes, dveře se rozlétly.

„Dobrý den, promiňte, že obtěžuju –“

„Cosipzejete?“

Will se odmlčel. Dveře otevřela drobná Čínanka. Skrz úzkou mezeru, kterou nechala mezi dveřmi a zárubní, viděl, že má na sobě modrou tuniku s bílým lemováním rukávů a límce a strašně se mračí.

„Mohl bych mluvit s panem Greavesem?“ Dokonce i jeho uším zněl vlastní hlas hloupě a nepřírozeně. Nepříjemně se podobal výsměšným parodiím, které v kanceláři tak rád předváděl Ansell.

„Ne, pan Greaves teď popíjet čaj. On žádný návštěvník.“ Její způsob řeči byl podivnou směsicí Dálného východu a East Endu.

„Můžu počkat? Nebo se vrátím za půl hodiny? Jsem z firmy Ansell –“
„Ne. Po čaji já ho uložit do postele. Dneska ne návštěva. Vy se vrátit zítra.“

A bylo to. Zabouchla dveře s takovou silou, až se zatřáslo klepadlo. Will zůstal stát ve tmě a dešti, který ještě zesílil. Povzdechl si. Další dům, třetí v řadě, se utápěl v temnotě, ale Will, hnán povinností, vykročil po cestičce a zaklepal. Nedělal si žádné naděje, a tak napočítal do dvaceti, pak se otočil a vyšel na ulici.

Vrátil se do auta a chytal se nastartovat, když si všiml, že se k němu blíží nějaká postava. Hlavu měla skloněnou a šla trochu nejistě. Ve tmě to byla jen silueta proti jasnému světlu, ale nepochyboval, že se jedná o ženu. O ženu v botách, které vypadaly dost nepohodlně. Nesla nacpanou nákupní tašku, a když vstoupila do světla pouliční lampy, uviděl její bledou tvář, zatnuté čelisti a vlasy mokré od deště. Zdálo se, že míří k řadě malých domků. Nejspíš k domku, na který právě klepal. Znaveně otevřel dveře, dodal si odvahy a vykročil do deště.

„Ahoj! Haló? Vy tam –“

Viditelně sebou trhla a zvedla k němu bledou, vyděšenou tvář. Probůh, já jsem takový pitomec, pomyslel si Will a udělal pár kroků dopředu. Která žena by se nevydělala, když jí v temné postranní uličce zastoupí cestu cizí chlápek s autem? Pokusil se vyloudit povzbuzující úsměv.

„Promiňte... Promiňte, nechtěl jsem...“ Když uviděl její znepokojený výraz, zastavil se pár metrů před ní. „Promiňte. Klepal jsem na vaše dveře, ale nebyla jste doma. Pochopitelně.“ Proboha, co to plácá? „Jsem z firmy Ansell Blake –“

Zavrtěla hlavou a ustoupila stranou, jako kdyby chtěla utéct. „Já ji vůbec neznám. Máte špatného člověka.“

A to si myslel, že se nemůže stát nic horšího. „Promiňte, myslel jsem, že tam bydlíte. Nezlobte se. Hledal jsem někoho, kdo by mi pomohl najít postarší dámu, co bydlela v tom prázdném domě, a jen jsem se domníval...“ Blábolil nesmysly, a tak radši ztichl. „Promiňte.“

Na chvíličku, na zlomek vteřiny, se na její hubené tváři objevil zájem. Okamžitě však zmizel a vystřídal ho obavy.

„Je mi líto, já nic nevím.“

Sklonila hlavu a vzdálila se tak rychle, jak jí nepohodlné boty dovolily. Za sebou vlekla obrovskou tašku s nákupem. Zůstal stát sám v dešti a cítil se nejen hloupě, ale i provinile, jako kdyby ji zaplašil.

Cítila, že ji sleduje očima. Teď se nemohla otočit a vrátit se k domu. Nezbyvalo jí nic jiného než pokračovat v chůzi.

Došla ke garážím a protáhla se křovím, jako tenkrát v noci. Snažila se vypadat tak nenuceně, jak to jen šlo. Probůh, musí si myslet, že je naprostý cvok. Pokud už neví, kdo je a co provedla. Nemohla si vzpomenout na jméno společnosti, pro kterou pracuje, ale vypadá to na nějaké právníky, nebo tak něco. Co když ji někdo zahlédl a nahlásil jim vloupání?

V hlavě se jí honily různé myšlenky. Ale přece říkal, že chce něco zjistit o nějaké staré dámě? O staré ženě, která v tom domě bydlela. Nejistě vylezla ze křoví za popelnicemi a na chvíli se zastavila, aby odlehčila tlak na puchýř, který se jí udělal na patě. Měla pokračovat ve hře, tvrdit, že tu bydlí, a zeptat se ho na jméno té staré dámy. Třeba i on hledá paní Thorneovou?

Při tom pomyšlení se jí hrud' podivně sevřela, což mohlo být rozčilením nebo vzrušením. Chtěla ji najít. Tolik jí dlužila a chtěla se jí odvděčit na fíky a rýžový pudink i za vypůjčený kabát a boty.

Potřebovala utišíť svoje svedomí a slíbila sama sobě, že udělá všechno, aby paní Thorneovou našla a předala jí dopis od ztracené lásky. Jestli ji hledá i někdo jiný, její šance na úspěch se zdvojnásobí, a to by bylo skvělé.

Všechno jí připadalo tak divné. Jako kdyby k paní Thorneové patřila, i když o ní nic neví. Nezná ani tak obvyklé věci, jako je její křesní jméno, nebo jak vypadá, ani jestli žije, nebo je mrtvá. Ví jen to, že se kdysi zamilovala do Američana jménem Dan a že i on ji miloval. A miluje ji dodnes.

Bezmyšlenkovitě pokračovala v chůzi a nedávala pozor, kam jde. Musela jen zaplnit čas, dokud se nebude moct vrátit bezpečně do domu. Vtom si všimla kostela na druhé straně ulice. Byl to starý kostel ze špinavě šedého kamene s velkou čtvercovou věží. Nad seznamem bohoslužeb a svatých přijímání byl nápis „Kostel Všech svatých. Buďte všichni vítáni“. Vzpomněla si na leták, který objevila v hromadě pošty, a přešla ulici.

Podlaha krytého přístřešku byla plná letáčků a pytlíků od bramborových lupínků. Stěny lemovaly vývěsní tabule. Setřásla z vlasů déšť a pokusila se prohlédnout šero, aby zjistila, jestli na rozpisu služeb při aranžování květin nebo na seznamu pomocníků v nedělní škole není zmínka o slečně Priceové. Dveře do kostela byly pootevřené a ona zvědavě nakoukla dovnitř.

Obrovský vnitřek kostela byl naprosto tichý a spoře osvětlený velkými skleněnými lucernami umístěnými v postranní lodi. Opřela se do dveří, a když byla mezera mezi nimi dostatečně velká, proklouzla dovnitř. Udělala pár opatrných kroků. Jejich ozvěna se odrazila od vysokých zdí. Mezi vůní chladného kamene a leštidla na nábytek zachytila slabé aroma kávy. Malý prostor za poslední řadou kostelních lavic byl zařízený tak trošku po domácku. Na zemi ležel červe-